

Länsstyrelsen
GOTLANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0340182 Roleks

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000 -områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, t ex skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, t ex skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges.

Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man från i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet.

Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen.

Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Begreppsförklaringar Natura 2000

SPA - Område som genom regeringsbeslut klassificerats som särskilt skyddsområde i enlighet med EU:s fågeldirektiv (2009/147/EEG).

pSCI - Område som är föreslaget av regeringen, men ännu ej antaget av EU-kommissionen.

SCI - Område som, i den biogeografiska regionen eller de biogeografiska regionerna det tillhör, väsentligt bidrar till att bibehålla eller återställa en gynnsam bevarandestatus hos någon av livsmiljöerna i bilaga 1 i art- och habitatdirektivet eller någon av arterna i bilaga 2 i samma direktiv. Områden som kan bidra till att nätverket Natura 2000 blir sammanhängande och som väsentligt bidrar till bibehållandet av den biologiska mångfalden inom den biogeografiska regionen eller de biogeografiska regioner (kontinental, boreal, alpin, marin östersjön och marin atlantisk) som avses.

SAC – Område av gemenskapsintresse (SCI) som av regeringen med stöd av MB (Miljöbalken) 7 kap. 28 § förklarats som särskilt bevarandeområde.

Gynnsamt bevarandetillstånd

En arts bevarandestatus anses gynnsam när:

- populationsutvecklingen visar att arten på lång sikt kommer att förbli en del av sin livsmiljö
- dess naturliga utbredningsområde inte minskar och sannolikt inte heller kommer att minska
- tillräckligt mycket livsmiljö finns för att arten ska bibehållas på lång sikt.

En naturtyps bevarandestatus anses gynnsam när:

- dess naturliga utbredningsområde och de ytor den täcker är stabila eller ökande
- de strukturer och funktioner som krävs för att livsmiljön ska bibehållas finns kvar under överskådlig framtid
- bevarandestatusen hos dess typiska arter är gynnsam.

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0340182 Roleks

Kommun: Gotland

Områdets totala areal: 9,2 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-07-28

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Privata ägandeförhållanden

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2004-04-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

6280 - Alvar

9070 - Trädklädd betesmark

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden:

Inom Natura 2000-området Roleks är de prioriterade bevarandevärdena områdets Alvar (6280) och Trädklädd betesmark (9070). Bevara ett skogsbete med angränsande alvarmark med en tydlig betesprägel och långvarig hävdkontinuitet och med exceptionellt höga naturvärden. Bevara den flora och fauna som är typisk för de ovan nämnda naturtyperna.

Motivering:

Roleks utgör ett mycket värdefullt skogsbete med lång hävdkontinuitet som bidragit till områdets höga naturvärden. Skogen är tydligt flerskiktad och med ett stort inslag av åldriga tallar med pansarbark och gamla granar och grankloner. Den brynmiljö som förekommer mellan den trädklädda betesmarken och alvarmarken skapar förutsättningar för en mycket artrik insektsfauna. Mångfalden inom svampfloran och den spillningslevande skalbaggsfaunan med flera sällsynta

arter och ansvarsarter för Gotland är utmärkande, exempelvis förekomsterna av *Cortinarius pseudoarculatorum*, *Cortinarius violaceomaculatus* och joannas dvärgdyvel för att nämna några arter.

Prioriterade åtgärder:

Upprätthålla den traditionella hävden och långvariga hävdkontinuiteten genom bete och skötsel av skogsbetet.

Beskrivning av området

Området är beläget cirka en mil sydsydost om Visby. Jordtäcket är tunt och berggrunden består av mägersten. Större delen av området utgörs av gammal tall- och granskog, men i sydväst övergår skogen via ett vackert bryn i alvarmark. Hela området har en långvarig hävdkontinuitet och hävdas även idag i sin helhet genom bete av hästar. Skogen är tydligt flerskiktad med ett stort inslag av åldriga tallar med pansarbark och gamla granar och grankloner. I södra delen av området är graninslaget större. Här förekommer granbarksnagaren, en skalbagge som är beroende av gamla granar med grov bark.

Fältskiktet i skogen är örtrikt och innehåller arter som blåsipppa, vitsippa, skogskovall, sårläka, Sankt Pers nycklar, färgmåra, ärenpris, tuvtåtel, lundskafting och gotlandsmåra. I buskskiktet finner man en, nypon, slån och fläder. 6,5 hektar av området, den skogbärande norra delen avsattes som biotopskyddsområde 2002. Skogen innehöll då 806,5 m³sk varav 77 % tall och 23 % gran.

En rad svampar som finns med på ArtDatabankens rödlista över hotade arter har hittats här. Här gjordes bland annat det första fyndet i Norden av *Cortinarius pseudoarculatorum* tidigare *C. delaportei* år 2000. De flesta av de hotade svamparterna som är funna i området är mykorrhizasvampar. Granrotspindling, äggspindling och kryddspindelskivling bildar mykorrhiza med gran medan odörspindling och vit taggsvamp bildar mykorrhiza med både gran och tall. Sydlig kantmusseron bildar mykorrhiza med ek.

På alvarmarken är betetrycket hårt. Här förkommer en utmärkande fauna av spillningslevande skalbaggar typiska för skogsbeten och öppna, torra marker, med flera sällsynta arter och ansvarsarter för Gotland. På alvarmarken växer brunört, gulmåra, svartkämpar, flentimotej, jordtistel, humlelucern, röllika, vitklöver, backtimjan, vildlin, käringtand och backsmultron. Ett område i alvarmarkerna har störd vegetation påminnande om kvävepåverkan. Förmodligen har det störda området varit timmerupplag. I objektet finns två gravfält och en tjärbränningsplats.

Bevarandemål

Det övergripande bevarandemålet för Natura 2000-området Roleks är att arealerna av de naturtyper som legat till grund för utpekandet ska bibehållas eller öka. Natura 2000-arter som legat till grund för utpekandet ska bevaras och ha långsiktigt hållbara populationer och typiska arter för respektive naturtyp får inte minska. Naturtyps- och artspecifika bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp och art.

Vad kan påverka negativt

Ingrepp och störning

Alla former av produktionsinriktat skogsbruk till exempel avverkning, gallring, markberedning eller plantering utgör ett hot mot området. Avverkning av omkringliggande skogsområden ger en fragmentering och minskar kontakten mellan området och andra skogar vilket minskar utbytet

mellan olika populationer. Brist på död ved och gamla träd kan leda till utarmning av artantalet och på så sätt vara ett hot mot områdets naturvärden.

I området får inte förekomma gödsling (förutom gödsel från djur på bete), kalkning eller introduktion av främmande arter. Området får inte utsättas för någon typ av markskador, såsom exempelvis trampsador, plöjning, harvning, körskador eller schaktning.

Igenväxning

Det mest påtagliga hotet mot de biologiska värdena knutna till områdets öppna torrare marker är igenväxning. Alvarets växter är så gott som helt beroende av ljusinstrålning och att torra och näringsfattiga förhållanden råder, vilket hindrar mer näringskrävande arter att etablera sig. Bara några centimeters växttäckning minskar solinstrålningen och kan påverka många växters förmåga att gro. Ökad igenväxning leder till ökad förnaansamling från döda växter vilket på sikt medför en näringsanrikning och tjockare jordtäckning, vilket i sin tur accelererar igenväxningen på alvarmarken.

Skuggas delar av områdets tidigare öppna delar av igenväxningsvegetation missgynnas såväl ljuskrävande kärllväxter som värmekrävande insekter. Igenväxningshotet i området är relativt begränsat så länge betetrycket fortsätter vara högt. Sett ur ett längre perspektiv, med ett minskat hävdtryck och en ökande andel luftburna näringsämnen, föreligger ett hot.

Utebliven eller felaktig skötsel

Det är av stor vikt att den traditionella hävden och skötseln av skogsbetet som beskrivits inom området upprätthålls. En förändring i hävden kan leda till att känsliga arter slås ut. Det är viktigt att betetrycket är tillräckligt högt så att inte träd- och buskskiktet sluter sig ytterligare. Ett alltför intensivt betetryck kan dock påverka den karaktäristiska florans negativt.

Användning av avmaskningsmedel

Användning av avmaskningsmedel som innehåller makrocycliska laktoner (där avermectiner ingår) är negativt för den dynglevande insektsfaunan.

Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar

Många av de arter som finns i betesmarker är starkt beroende av att markens kvävestatus inte förhöjs. Genom betet sker ett ständigt uttag av näring från marken. Det finns således ett näringsunderskott i marken. En lång rad arter är beroende av att detta förhållande råder. Under den senaste 50 åren har andelen luftburna näringsämnen ökat dramatiskt vilket i sin tur inneburit en anrikning av kväve i tidigare näringsfattiga marker. Gödningseffekter innebär att igenväxningen kan accelerera och artsammansättningen i fältskiktet kan förändras till följd av luftburet kvävenedfall. Surt nedfall och andra luftburna föroreningar kan påverka både flora och fauna i området.

Invasiva arter

Ett flertal främmande arter har avsiktligt eller oavsiktligt förts in i Sverige. Främmande arter kan medföra påtaglig skada på existerande ekosystem, genom att bland annat konkurrera ut inhemsk flora och fauna i områden som tas i anspråk. Exempel på fågelspridda arter som förekommer i området är berberis, liguster och spärroxbär. Denna typ av buskvegetation är snabbväxande och skuggar marken, vilket kan påverka ljus- och värmekrävande arter negativt och minska livsutrymmet för andra sällsynta arter som förekommer i området.

Bevarandeåtgärder

Gällande regler:

- Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i

ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för naturvårdsinriktade ändamål som skötsel och förvaltning av det berörda området (7 kap. 28 a § miljöbalken).

- Områdets norra del är ett Biotopskydd.
- Inom området finns en Nyckelbiotop.

Skydd:

Att upprätta ett långsiktigt skydd kan ske på flera sätt. Upprättande av formellt områdesskydd kan ske genom bildande av naturreservat, biotopskyddsområden eller naturvårdsavtal. Gröna skogsbruksplaner, skogscertifiering eller frivilliga avsättningar kan också vara ändamålsenliga bevarandeåtgärder för skogsfastigheter med, eller i anslutning till området och därmed fungera som alternativ eller komplement till formellt områdesskydd.

Skötsel:

Bete

I området ingår ett skogsbete i norra delen och ett alvarbete i södra delen som är av mycket stor betydelse för spillningslevande skalbaggar.

Området ska nyttjas som betesmark under den tiden på året det är möjligt. Tidigt betessläpp är viktigt för att motverka igenväxning. Det är viktigt att betestrycket är tillräckligt högt så att inte träd- och buskskiktet sluter sig ytterligare. Den delen av området som utgörs av en betad skogsmark har varit betad under lång tid och det är av stor vikt att den traditionella hävden upprätthålls. Skogsbete ska bedrivas över hela ytan som klassats som trädklädd betesmark. I betesfällan ska finnas häst men sambete får gärna förekomma med får och nöt.

Alvarmarken i södra delen av området ska betas med hästar. Andra djurslag kan dock ingå som en del i beläggnen. Betestrycket är relativt hårt och det bör det vara även i fortsättningen då det håller alvaret öppet och är gynnsamt för floran och de rödlistade dyngbaggearterna.

Stödutfodring får inte ske men övergångsutfodring under några dagar vid betessläppning och installning är dock tillåtet. Området har idag ett traditionellt hävdad utseende som ska bevaras för framtiden genom återkommande åtgärder.

Skötsel av skogsbete

För att bevara de naturvärden som är knutna till området är det av stor vikt att den traditionella hävden upprätthålls i hela området. För att bevara områdets ingående strukturer och traditionellt hävdade utseende är det viktigt att skogen sköts på rätt sätt. Vid skötseln av skogen bör följande beaktas:

- Träd äldre än 100 år får inte tas ned.
- Vid plockhuggningar tas flest stammar bland de yngre träden, färre bland medelålders och ett mindre antal av träd upp till 100 års ålder. Det är viktigt att skogen förblir flerskiktad.
- Död ved ska sparas för vedlevande insekter och svampar.
- Utstämpling av träd ska ske i samråd med Länsstyrelsen.
- Körskador på mark får inte förekomma.
- Stor hänsyn ska tas till trädens rotsystem. Körning med maskin över de gamla trädens rotsystem får inte ske.
- Bränning av röjningsavfall ska ske på en plats där trädens rotsystem inte kan ta skada. Åtgärden ska utföras så att skador på omgivande träd undviks.
- Om en förtätning av buskskiktet sker ska röjningsinsatser utföras så att området återfår sin tidigare öppenhet.

Avmaskning av betesdjur

Avmaskning i förebyggande syfte, så kallad strategisk avmaskning, ska undvikas. I stället bör

kombinationsbete med flera djurslag och rotationsbete praktiseras. Avmaskningen ska skötas utanför naturbetesmarken. Avmaskningsmedel som innehåller avermectiner får inte användas i området.

Underhållsröjning

Igenväxningshotet är inte stort så länge betestrycket fortsätter vara högt. Om en förtätning av buskskiktet skulle ske i framtiden kan röjningar behöva sättas in. Röjningen skall i så fall ske manuellt. Äldre träd och buskar lämnas alltid. Röjningsrester tas bort, alternativt eldas upp på lämplig plats.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**6280 -Alvar**

Areal: 1,3 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Naturtypen utgörs av olika växtsamhällen på tunt eller obefintligt jordtäckte på kalkhällar. Vegetationen varierar bl.a. beroende på mark- och vattenförhållanden (kornstorlek, jorddjup, markrörelser m.m.) och hävd. Särskilt artrika miljöer utvecklas vid en småskalig blandning av små hälltytor, grusig vittringsjord och jordfyllda sprickor i berget. På svagdränerad mark utvecklas ofta en polygonstruktur beroende av bl.a. uppfrysningrörelser i vittringsgruset.

Två undertyper finns:

6280 a) *Nordiskt alvar med tunna (0-30 cm) vittringsjordar på (ordoviciska) kalkhällar. Växttäckte, som sällan är helt slutet, är ofta artrikt. Flera olika växtsamhällen kan urskiljas, bl.a. fårsvingelalvar, solvändealvar och vätar.

6280 b) *Prekambriska kalkhällmarker med inget eller mycket tunt jordtäckte. Växttäckte är sällan helt slutet.

Alvarmark karakteriseras av att den utvecklas på plan eller nästan plan kalkberggrund som i något skede har påverkats av nedisning. Jordtäckte är tunt eller obefintligt, och kalkberggrunden kännetecknas av ett högt pH-värde som gör att vissa näringsämnen blir svårösliga och därmed svåra för växterna att ta upp. Sammantaget skapar detta en mycket mager och ofta torr miljö där bara vissa arter kan etablera sig.

Alvarmarker påverkas i allmänhet av någon typ av stress eller störning, antingen kontinuerligt eller då och då. Mänsklig aktivitet i form av betesdrift eller avverkning har under långa tider satt sina spår i de svenska alvarmarkerna, och i många fall varit en av förutsättningarna för deras existens. Omkring år 1900 var utbredningen av landets alvarmarker som störst, men i takt med att betesdjuren minskat i antal och betet flyttats till mer produktiva marker har många alvar växt igen. Igenväxning sker när föna från döda växter kan ansamlas, vilket leder till att jordtäckte långsamt blir tjockare, vatten binds lättare i marken och tillväxthastigheten av vegetationen kan öka. Det är bara vissa varianter av naturtypen som kan behålla sin öppna karaktär med hjälp av endast naturliga störningsprocesser, kombinerat med extrem brist på näringsämnen och vatten. Till de naturliga störningsregimerna hör exempelvis bränder, svår torka, översvämningar eller uppfrysningrörelser i marken. Dessa faktorer har gjort att vissa alvarmarker har existerat i hundratals eller tusentals år utan mänsklig påverkan.

Till naturtypen är ofta en artrik och särpräglad flora och fauna knuten. Detta gäller i synnerhet undertypen nordiskt alvar (6280 a) som i huvudsak förekommer på Öland och Gotland samt inom smärre områden i Västergötland. Några endemiska taxa av främst kärlväxter förekommer i naturtypen på Öland och Gotland. Arterna är beroende av stark ljusinstrålning och att varma, torra och näringsfattiga förhållanden råder som hindrar mer näringskrävande och högväxta arter att etablera sig. Många av alvarets insektsarter är knutna till en viss växt och försvinner om deras värdväxt gör det.

Alvarmark är globalt sett en mycket sällsynt naturtyp och hela 70 % av dess totala utbredning återfinns på Öland och Gotland.

Bevarandemål

Arealen av alvar (6280) ska vara minst 1,3 hektar.

Området har en tydlig betesprägel och hävdas årligen genom bete med häst, får eller nöt. Hävdtrycket är relativt högt och vid vegetationssäsongens slut är marken vara väl avbetad så ingen skadlig förnaansamling sker. Betespräglade buskar och snår förekommer och övergår i en mjuk solbelyst brynmiljö mot den trädklädda betesmarken (9070). Området är i övrigt öppet och solexponerat. Området har en naturlig näringsnivå som är opåverkat av gödsling (förutom från betande djur). Betesdjuren hålls så långt som möjligt fria från avmaskningsmedel som innehåller makrocycliska laktoner (där avermectinerna ingår) eftersom det slår ut den dynglevande insektsfaunan.

En för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva och/eller negativa indikatorarter förekommer mycket sparsamt. Typiska och hävdgynnade arter förekommer i fältskiktet och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar. Kontinuerlig tillgång på lämpligt substrat för spillningslevande skalbaggar förekommer på de öppna markerna och den spillningslevande skalbaggsfaunan visar inga tecken på bestående populationsnedgång.

Bevarandetillstånd

Naturtypen bedöms ha ett gynnsamt bevarandetillstånd inom området.

9070 -Trädklädd betesmark

Areal: 7,7 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Naturtypen trädklädd betesmark förekommer på fastmark som är torr till blöt och näringsfattig till näringsrik och inkluderar både hagmarker och skogsbeten. Träd- och buskskiktets krontäckningsgrad är 30-75 % och utgörs av inhemska trädslag. Det är även andelen krontäckning som särskiljer naturtypen från annan betesmark. Naturtypen ska ha en lång hävdkontinuitet så väl som trädkontinuitet och inslag av gamla träd ska finnas. Utmärkande är en stor variation i åldern på träden och de frekventa gläntorna. Trädklädd betesmark förekommer i alpin, boreal och kontinental biogeografisk region och av den totala andelen inkluderad i Natura 2000 återfinns 70 % i Sverige.

Hagmarkerna respektive skogsbetena kan delvis betraktas som två olika undertyper av trädklädd betesmark, men gränsen mellan dem är ibland otydlig och historiskt har de haft stora likheter. Hagmarkerna är relativt öppna, trädklädda marker som har ett artrikt busk- och trädskikt, och det är inte ovanligt att de delvis har en historik med ängsbruk. Trädskiktet domineras normalt av lövträd. Skogsbetena är skogar som är tydligt påverkade av bete och där en beteskontinuitet finns. Skogsbeten förekommer i större delen av landet, är starkt varierade beroende på den skogstyp som dominerar i området och kan förekomma i både barr- och lövskog. De kan också utgöra dungar av skog i en för övrigt öppen hagmark.

Artsammansättningen i trädklädd betesmark varierar beroende på geografisk belägenhet och markens produktionsförmåga. Hagmarkerna på Gotland är antingen dominerade av lövträd, ofta ask, ek och alm, eller av en blandad sammansättning av gran, tall, en och lövträd. I den betade skogen på Gotland dominerar barrträd, då främst tall. Enbuskar och hassel utgör de mest frekventa arterna i buskskiktet på ön medan fältskiktet till stor del består av arter som är knutna till högre ljus- och värmetillgång än vad som är tillgängligt i tät skog. Trädklädd betesmark är en av de mest artrika naturtyperna inom den boreala biogeografiska regionen, det finns många hotade arter av evertebrater, kärlväxter, lavar och svampar i naturtypen och många är kopplad till gamla träd och död ved.

Bevarandemål

Arealen av trädklädd betesmark (9070) ska vara minst 7,7 hektar.

Småskaliga naturliga processer, som t.ex. trädföryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning påverkar dynamiken och struktur. Trädskiktet är olikåldrat och flerskiktat. Tall och gran utgör de dominerande trädslagen. Krontäckning varierar mellan tätare och glesare beskogad mark. Ett inslag av död ved i olika nedbrytningsstadier förekommer. Området har en tydlig betesprägel och hävdas årligen genom bete med häst, får eller nöt. Betestrycket är relativt högt och vid vegetationssäsongens slut är marken vara väl avbetad. Området har en naturlig näringsnivå som är opåverkat av gödsling (förutom från betande djur). Betesdjuren hålls så långt som möjligt fria från avmaskningsmedel som innehåller makrocycliska laktoner (där avermectinerna ingår) eftersom det slår ut den dynglevande insektsfaunan.

En för naturtypen naturlig artsammansättning förekommer med frånvaro av arter som blivit klassade som invasiva och/eller negativa indikatorarter förekommer mycket sparsamt. Hävdgynnade och typiska arter av kärlväxter förekommer rikligt i fältskiktet och visar inga tecken på bestående populationsnedgångar. *Cortinarius pseudoarcuratorum* och andra rödlistade och sällsynta mykorrhizasvampar förekommer i livskraftiga populationer.

Bevarandetillstånd

Naturtypen bedöms ha ett gynnsamt bevarandetillstånd inom området.

Dokumentation

Ekstam, U. & Forshed, N. 1996. Äldre fodermarker.

Gärdenfors, U. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken.

Haglund, A. 2010. Uppföljning av skyddade områden i Sverige - riktlinjer för uppföljning av friluftsliv, naturtyper och arter på områdesnivå. Naturvårdsverket.

Johansson, T., Hedgren, S., Tydén, L. 2002. Inventering av häckande fåglar i skogsmark 1998-2002. Livsmiljöenheten, rapport nr 3, 2002.

Ljungberg, H. 2006. Inventering av dyngbaggar på Gotland - en metodstudie. Länsstyrelsen i Gotlands län.

Länsstyrelsen i Gotlands län. 2005. Bevarandeplan för Natura 2000-området Roleks SE0340182.

Naturvårdsverket, 2011. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1, Alvar (6280) och Trädklädd betesmark (9070).

Lagtexter

Art- och habitatdirektivet, Rådets Direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, officiell svensk översättning, version 01.01.2007.

Fågeldirektivet, Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council of 30 November 2009 on the conservation of wild birds, svensk översättning.

7 kap. 27-29 §§ Miljöbalk (1998:808).

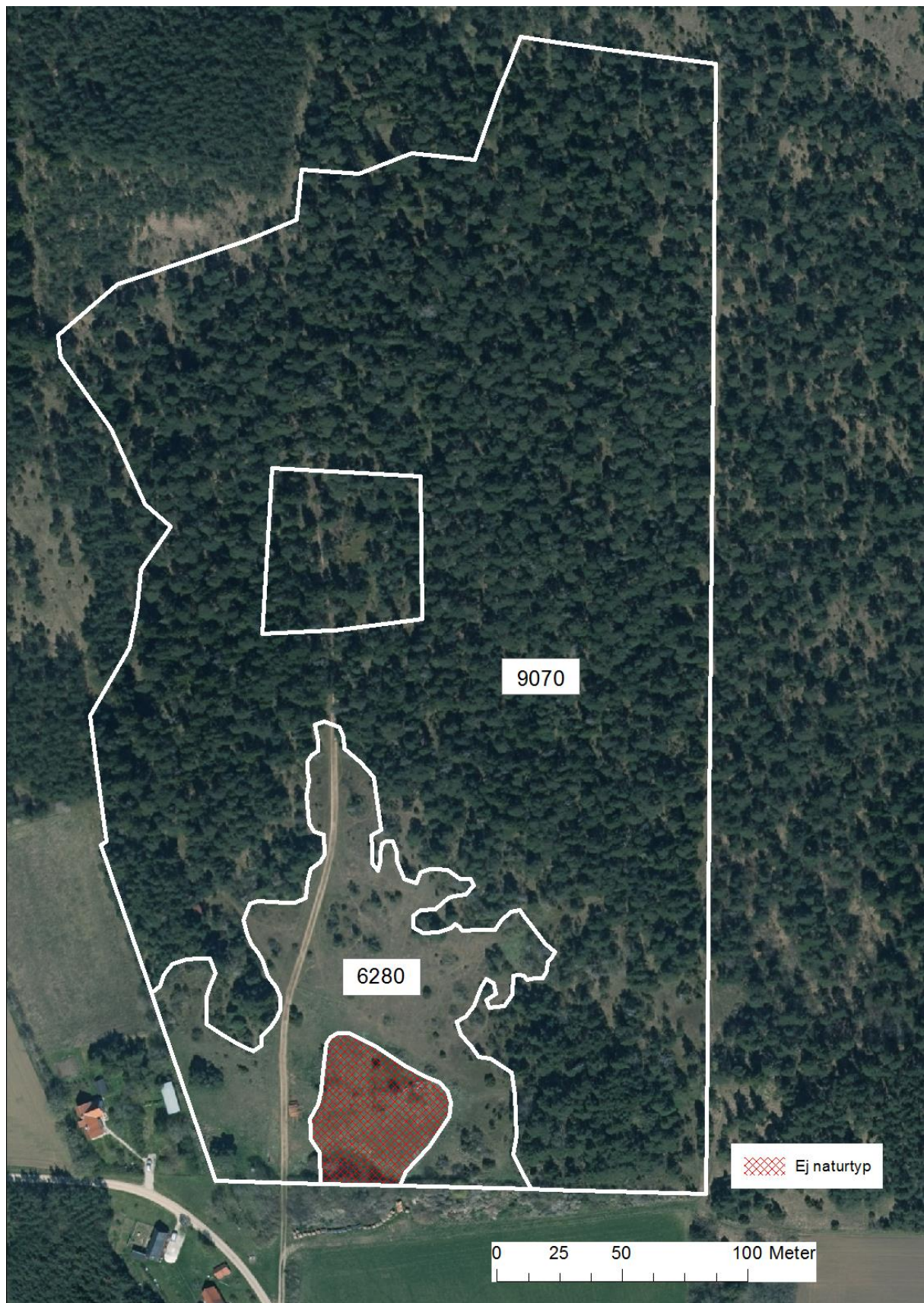
15-17 §§ Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Bilagor

Bilaga 1. Karta, utbredning av naturtyper inom Natura 2000-området.

Bilaga 2. Fynd av rödlistade som har gjorts i området.

Bilaga 1. Karta, utbredning av naturtyper inom Natura 2000-området

Natura 2000-området Roleks med utbredning av naturtyperna; Alvar (6280) och Trädklädd betesmark (9070).

Bilaga 2. Fynd av rödlistade arter som har gjorts i området

Kärlväxter

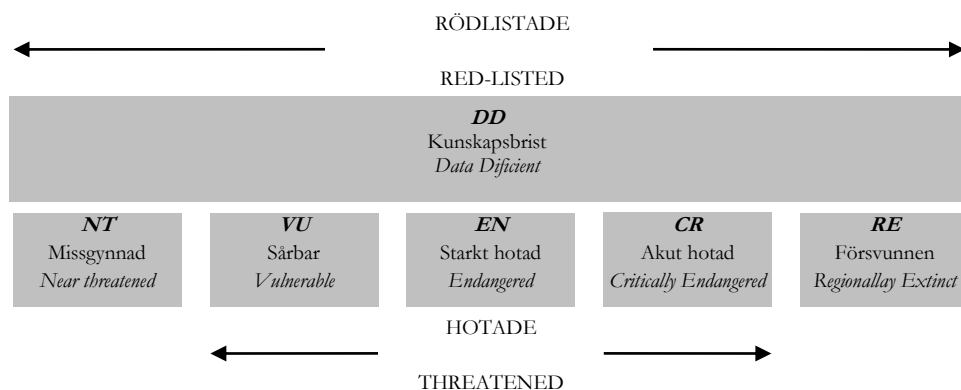
Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Cirsium acaule</i>	Jordtistel	<i>NT</i>
<i>Fraxinus excelsior</i>	Ask	<i>EN</i>
<i>Galium rotundifolium</i>	Gotlandsmåra	<i>VU</i>
<i>Ullmus minor</i>	Lundalm	<i>CR</i>
<i>Thymys serpyllum</i>	Backtimjan	<i>NT</i>

Skalbaggar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Aphobius luridus</i>	Likgul dyngbagge	<i>NT</i>
<i>Aphodius sordidus</i>	Heddyngbagge	<i>NT</i>
<i>Hylastinus obscurus</i>	Klöverbörre	<i>NT</i>
<i>Lordithon pulchellus</i>		<i>NT</i>
<i>Ontophagus joanna</i>	Joannas dvärgdyvel	<i>VU</i>

Svampar

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Hotkategori
<i>Albatrellus citrinus</i>	Gul lammsticka	<i>VU</i>
<i>Clavariadelphus truncatus</i>	Flattoppad klubbsvamp	<i>NT</i>
<i>Cortinarius dionysae</i>	Denises spindling	<i>NT</i>
<i>Cortinarius elegantior</i>	Kungsspindling	<i>NT</i>
<i>Cortinarius fracudulosus</i>	Granrotspindling	<i>VU</i>
<i>Cortinarius meinhardii</i>	Äggspindling	<i>NT</i>
<i>Cortinarius pseudoarcuatorum</i>		<i>VU</i>
<i>Cortinarius violaceomaculatus</i>		<i>VU</i>
<i>Gomphus clavatus</i>	Violgubbe	<i>VU</i>
<i>Hydnum albidum</i>	Vit taggsvamp	<i>VU</i>
<i>Hygrophorus gliocyclus</i>	Slemringad vaxskivling	<i>VU</i>
<i>Lycoperdon decipiens</i>	Stäppröksvamp	<i>NT</i>
<i>Lycopodium semitale</i>	Mjölsvärting	<i>NT</i>
<i>Ramaria flava</i>		<i>VU</i>
<i>Ramaria pallida</i>	Blek fingersvamp	<i>NT</i>
<i>Ramaria sanguinea</i>	Fläckfingersvamp	<i>VU</i>

Aktuella arters hotkategorier enligt den svenska rödlistan 2015.